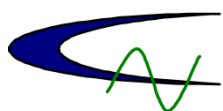

Ecologische quickscan flora en fauna

Arnhemseweg 23 te Leusden

Ecosens-nl ecologisch advies

Lathum

Colofon:

© **2013 Eqosens-nl ecologisch advies, Lathum**
www.eqosens.nl

Advies en veldwerk: W.C. Knol

Foto's: W.C. Knol

Opdrachtgever: Schoutenhuis BV, Woudenberg

Contactpersoon: Mevr. J. Diepenhorst

Projectnummer: 2013-06

Inhoud

1 Inleiding	5
2 Planlocatie en voorgenomen maatregelen	9
3 Inventarisatie Flora en Fauna	11
4 Toetsing aan de Flora- en faunawet	15
5 Conclusies en aanbevelingen.....	17
6 Bronnen	19
Bijlage I Tabellen met beschermde soorten Flora- en Faunawet	
Bijlage II Vogels met nesten die jaarrond zijn beschermd	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Op de locatie Arnhemseweg 23 te Leusden ligt het voornemen om tot uitbreiding van een zorgcomplex te komen. Deze uitbreiding zal plaatsvinden door uitbouw van het bestaande zorgcomplex op een aangrenzend landbouwperceel. Toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving maakt onderdeel uit van de onderbouwing van de bestemmingsplanwijziging.

In deze rapportage worden de resultaten van de quickscan flora en fauna beschreven op en rondom de voorgenomen bouwlocatie.

1.2 Doel en opdracht

Op 3 oktober 2013 is door landgoed Den Treek-Henschoten opdracht gegeven een flora- en faunacheck uit te voeren voor de locatie Arnhemseweg 23 te Leusden. Op deze locatie is een uitbreiding met bebouwing in voorbereiding. Het doel van deze flora- en faunacheck is het in kaart brengen van de beschermde flora en fauna op deze uitbreidingslocatie en de mogelijke effecten van de voorgenomen bebouwing op deze soorten.

1.3 Wettelijk kader natuurwetgeving

Gebiedsbescherming

Sommige gebieden zijn beschermd doordat ze zijn opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998 (beschermde natuurmonumenten). Vanaf 2005 geldt dat hierin ook de Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden zijn opgenomen (Natura 2000-gebieden). GS beoordeelt vooraf of (nieuwe) activiteiten, die niet als bestaand gebruik worden gekwalificeerd, en die van invloed kunnen zijn op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura2000 gebied vergunningsplichtig. Voor gebieden buiten de begrenzing van Natura2000 gebieden geldt dat activiteiten geen externe werking mogen hebben op de instandhoudingsdoelen van soorten of habitats binnen de N2000 gebieden. Voor deze situaties is een passende beoordeling noodzakelijk.

De provinciale Ecologische Hoofdstructuur is een andere vorm van gebiedsbescherming

Soortenbescherming

De Flora- en faunawet beschermt een aantal kwetsbare plant- en diersoorten. De doelstelling van deze wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van de in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de flora- en faunawet is 'nee, tenzij'.

Activiteiten met een negatief effect op deze soorten zijn in principe verboden. Hiervan kan onder voorwaarden worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Het bevoegd gezag is de minister van Economische Zaken, Landbouw en Industrie (EL&I).

De Flora- en faunawet bevat een aantal verbodsbepalingen om er voor te zorgen dat in het wild levende soorten beschermd worden. Voor ruimtelijke ingrepen zijn dit:

Artikel 8: Het is verboden (beschermde) planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen;

Artikel 9: Het is verboden (beschermde) dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen;

Artikel 10: Het is verboden (beschermde) dieren opzettelijk te verontrusten;

Artikel 11: Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van (beschermde) dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren;

Er wordt in de wet onderscheid gemaakt in drie beschermingsgradaties. Soorten zijn hierop ingedeeld in 3 tabellen (bijlage 1).

Tabel 1 Algemene soorten

De soorten uit tabel 1 kennen bij ruimtelijke ontwikkeling, bestendig beheer, onderhoud en/of gebruik een vrijstelling. Voor deze soorten geldt bij uitvoering van werkzaamheden wel de zorgplicht.

Tabel 2 Beschermde soorten

Voor soorten uit deze tabel geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling als de werkzaamheden gebeuren volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien dit niet plaatsvindt is een ontheffing op de Flora- en faunawet nodig. De ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan het criterium 'de activiteit doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (de zgn. lichte toets).

Tabel 3 Strikt beschermde soorten

Voor soorten uit tabel 3 geldt dat een uitgebreide toets worden doorlopen.. Bij ruimtelijke ingrepen moet een toets worden uitgevoerd voor de start van de werkzaamheden. Uit deze toets moet blijken of een ontheffing noodzakelijk is. Ontheffingen worden alleen verleend wanneer er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang (zoals de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling), er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat en er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Aan een ontheffing kunnen voorwaarden verbonden zoals het treffen van mitigerende maatregelen.

De planlocatie Schutterhoef ligt niet in de nabijheid van gebieden die onder de Natuurbeschermingswet 1998 vallen. De meest nabijgelegen gebieden zijn de Schoolsteegbosjes (beschermde Natuurmonument) en het natuurterrein Groot Zandbrink (N2000). Er vanuit de planlocatie geen sprake van externe werking. Daarmee is een voortoets niet aan de orde.

Ook ligt het plangebied buiten de EHS.

Er is hier dus alleen sprake van toetsing aan de flora- en faunawet.

1.4 Werkwijze

Op basis van vooronderzoek is geïnventariseerd welke beschermde plant- en diersoorten op de planlocatie voorkomen of waarvan op basis van ecologische expertise aannemelijk is dat ze er voor kunnen komen. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- historische terreininformatie
- verspreidingsatlassen
- consultatie van waarnemingsarchieven en databestanden
- literatuur (o.a. provinciale milieukartering)
- informatie van omwonenden

Omdat de planlocatie een vrij klein perceel beslaat (ca. 0,6 hectare) en databestanden en atlassen vaak grote gebieden beslaan (100-2500 hectare) en vooral bedoeld zijn voor landelijke en regionale vraagstukken, zijn de gegevens weliswaar belangrijk maar voor relatief kleine planlocaties vooral indicatief. Een veldbezoek op basis van ecologische kennis is daarom een belangrijke stap om globale gegevens over een groot gebied te interpreteren naar het mogelijk voorkomen van beschermde soorten op de specifieke (kleine) locatie zelf.

Op 8 en 24 oktober is met een terreinbezoek geïnventariseerd op het voorkomen van beschermde plant- en diersoorten en mogelijke habitats. Hiervoor zijn zowel dag- als nachtwoarnemingen gedaan op en langs het perceel en zijn sloten, randbepanting en de directe omgeving van het perceel bemonsterd op sporen en vindplaatsen.

Met deze informatie is beoordeeld welke beschermde soorten in het gebied voorkomen of waarvan op basis van ecologische expertise aannemelijk is dat habitats op of nabij de planlocatie voorkomen en mogelijk kunnen worden beïnvloed. De voorgenomen ingreep en werkzaamheden worden vervolgens getoetst op deze lijst van soorten.

2 Planlocatie en voorgenomen maatregelen

2.1. Planlocatie

De voorgenomen uitbreiding vindt plaats op een perceel grasland dat al langere tijd intensief wordt beheerd en bemest als productiegrasland en begroeid is met engels raaigras (*Lolium perenne*). Pal aan de westzijde van de bouwlocatie ligt de drukke provinciale weg N226 (Amersfoort-Leusden), voorzien van een dubbelfietspad met berm. Aan de noordzijde van de planlocatie bevindt zich de bebouwing van de huidige zorglocatie en de woonwijk Schutterhoeflaan. Aan de zuidzijde van de planlocatie liggen enkele percelen vochtig productiegrasland. Aan de oostzijde liggen percelen met mais en op 200 meter afstand de Heiligenbergerbeek en de boerderij Ruitenbeek (melkveehouderij). Pal langs de bouwlocatie staat een rijtje met knotwilgen.

Langs de zuidzijde van de planlocatie ligt een ontwateringssloot waar kwel optreedt en die afwatert op de Heiligenbergerbeek.

Figuur 1 Planlocatie Arnhemseweg 23, Leusden

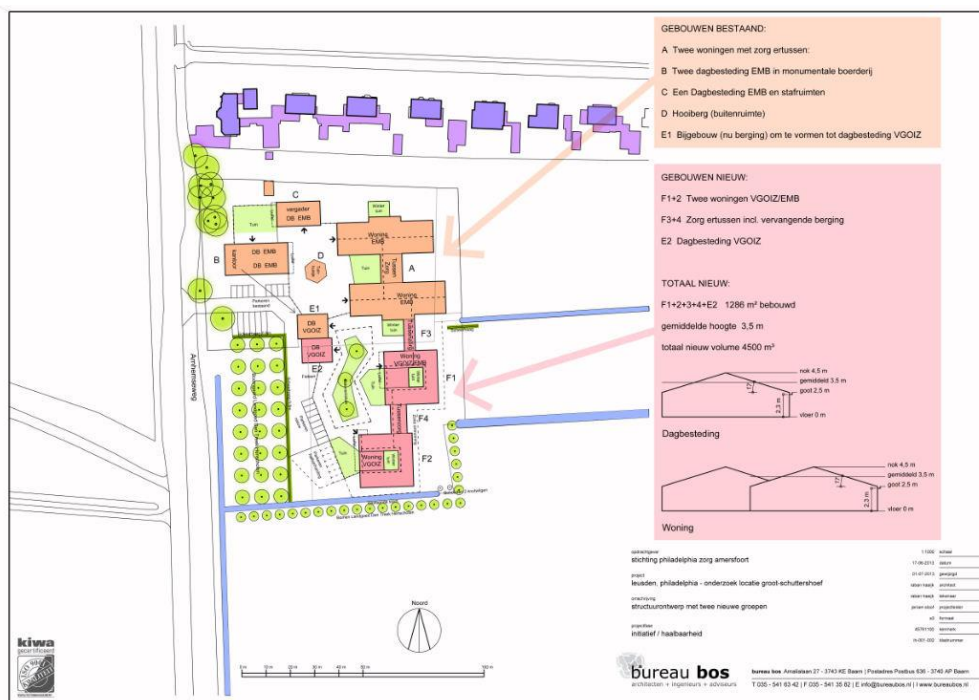
Figuur 2. De planlocatie en directe omgeving in het veld

2.2. Voorgenomen maatregelen

In figuur 3 is het voorgenomen plan weergegeven . Op de planlocatie, met een totale oppervlakte van ca. 0,6 hectare, worden een aantal maatregelen voorzien. Deze bestaan uit:

de uitbreiding van de bestaande bebouwing in zuidelijke richting met aansluitend enkele bijgebouwen ter grootte van circa 1300 m² en een nokhoogte van ca. 3,5 m.;

- de aanleg van parkeerplekken en groenvoorzieningen;
- de aanleg van een boomgaard;
- de aanleg van een rij knotwilgen (ca. 100 meter) , aansluitend op een rij knotwilgen

Figuur 3 Voorgenomen planontwikkeling, de bestaande bouwlocaties en de buurtschap Schutterhoef

3 Inventarisatie flora en fauna

Dit hoofdstuk beschrijft welke beschermde plant- en diersoorten op de planlocatie worden verwacht, welke soorten en habitats zijn aangetroffen, of deze soorten door de voorgenomen activiteiten worden beïnvloed en zo ja welke ontheffingen noodzakelijk zijn.

Er zijn op de planlocatie vier typen habitats aangetroffen: voedselrijk bemeste grasland, knotwilgen (ca 30-40 cm dbh) en 3 solitaire bomen, een kwelsloot en bestaande bebouwing met erf.

3.1 Verwachte en aangetroffen soorten

In tabel 1 staan de soorten vermeld die op basis van een vooranalyse mogelijk te verwachten zijn omdat ze op basis van bronnen (mogelijk) in de wijdere omgeving zijn aangetroffen.

Tabel 1. Beschermde soorten die volgens bronnen voor zouden kunnen voorkomen (bronnen), die qua habitat kunnen worden verwacht en die in het veld zijn aangetroffen (actueel).

soort	wetenschappelijke naam	bescherming	bronnen	verwachting	actueel
bunzing	<i>Mustela putorius</i>	Tabel 1	mogelijk	nee	nee
egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Tabel 1	mogelijk	nee	nee
mol	<i>Talpa europea</i>	Tabel 1	mogelijk	incidenteel	nee
rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>	Tabel 1	mogelijk	mogelijk	nee
vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Tabel 1	mogelijk	incidenteel	nee
wezel	<i>Mustela nivalis</i>	Tabel 1	mogelijk	mogelijk	nee
bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Tabel 1	mogelijk	mogelijk	nee
gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Tabel 1	mogelijk	mogelijk	nee
gewone dotterbloem	<i>Caltha palustris palustris</i>	Tabel 1	mogelijk	nee	nee
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	Tabel 2	mogelijk	dood op weg	nee
Boommarter	<i>Martes martes</i>	Tabel 3	mogelijk	nee	nee
Das	<i>Meles meles</i>	Tabel 3	mogelijk	nee	nee
Ringslang	<i>Natrix natrix</i>	Tabel 3	mogelijk	nee	nee
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>	Tabel 3	mogelijk	nee	nee
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	Tabel 3	mogelijk	nee	nee
Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	Tabel 3	mogelijk	nee	nee
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Tabel 3	mogelijk	aangetroffen	ja
Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>	Tabel 3	mogelijk	nee	nee

Flora

Uit de literatuur blijkt niet dat op of langs het betreffende perceel beschermde plantensoorten voorkomen uit de tabellen 2 en 3.

Tijdens de veldinventarisatie zijn er op en langs het perceel geen beschermde soorten aangetroffen. Dat was ook niet te verwachten. Het betreffende perceel wordt landbouwkundig intensief gebruikt en bemest en bestaat vooral uit engels raigras (*Lolium perenne*) en timotheegras (*Phleum pratense*). Ook in de randen en kwelsloten sprake is van sterk bemeste milieus met veel

ruigtekruiden zoals brandnetel (*Urtica dioica*), kropaar (*Dactylus glomerata*), braam (*Rubus fruticosus*), mannagras (*Glyceria fluitans*) en klein kroos (*Lemna minor*).

Fauna

Bij de veldinventarisaties zijn deze niet aangetroffen, noch sporen daarvan ontdekt. Specifieke lokaties zoals alle knotwilgen, sloten, ruigten, oevers en modderige plekken onderzocht op het voorkomen van prenten, veertjes, nesten, uitwerpselen en loopspaden. Puntrasters zijn onderzocht op sporen van o.a. dassen (haren). Er is twee keer gezocht op het voorkomen van vleermuizen met een batdetector.

Zoogdieren

Er zijn geen (sporen van) beschermde zoogdieren aangetroffen uit tabel 2 en 3, uitgezonderd de dwergvleermuis. Deze soort gebruikt de verlichting en bomen langs de weg en het fietspad weg als foerageerplek. Ook langs de knotwilgen rij werd eenmaal een overvliegende dwergvleermuis gesignaleerd. De dwergvleermuizen hebben een vliegroute langs de bosrand van de Arnhemse weg en vliegen zo van lantaarnpaal naar lantaarnpaal. Vermoedelijk verblijven ze langs de Schutterhoeftaan, in de huizen of oude laanbomen omdat van daaruit een vliegroute werd waargenomen. Andere vleermuissoorten werden niet waargenomen. De planlocatie is ongeschikt als foerageergebied vanwege het vrijwel ontbreken van opgaande beplanting.

In 2013 werd ter hoogte van het projectgebied een dode eekhoorn waargenomen op de provinciale weg. Het projectgebied kent geen opgaande beplanting, op een enkele solitaire boom na en enkele geïsoleerd staande knotwilgen en is bovendien intensief agrarisch gebied. Het is daarom onwaarschijnlijk dat het plangebied deel uitmaakt van een route of leefgebied van eekhoorns.

Dat geldt ook voor de boomarter. Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat de boomarter hier een leefgebied heeft of een migratieroute. Dat is ook onwaarschijnlijk gezien het vrijwel ontbreken van (opgaande) beplanting. Van de das zijn geen sporen aangetroffen. Hoewel het beekdal van de Heiligenbergerbeek een geschikt foerageergebied zou kunnen zijn, is er in de ruime omtrek in de bosgebieden nooit een dassenburcht aangetroffen. De dichtstbijzijnde dassenburcht ligt op ruim 5 km afstand.

Vogels

Er zijn geen beschermde vogelsoorten aangetroffen. Specifiek is gekeken of de aanwezige knotwilgen ook sporen van steenuilen (of andere hollenbroeders) bevatten, maar dit is niet het geval.

Ook de bestaande bebouwing, waarop de nieuwbouw wordt aangesloten, herbergt geen beschermde soorten.

Reptielen, amfibieën en vissen

In het plangebied zijn van deze soortgroepen geen vertegenwoordigers aangetroffen. Hoewel het randgebied van de Utrechtse heuvelrug een belangrijk leefgebied van de ringslang (*Natrix natrix*) is, zijn er op of rond de planlocatie geen geschikte leefgebieden of voortplantingslocaties (broeihopen). Ook zijn geen meldingen bekend van doodgereden exemplaren. Van de hazelworm komen ook geen

geschikte habitats voor. Deze liggen vermoedelijk aan de westzijde van de arnhemse weg op de drogere gronden.

Wellicht zijn de bruine kikker (*Rana temporaria*) en gewone pad (*Bufo bufo*) over het hoofd gezien. Deze zou zich rond de sloot kunnen ophouden.

In de kwelsloot werden geen vissen waargenomen. Het is een relatief geïsoleerde sloot met weinig waterplanten, die in zeer droge perioden deels ook droog kan vallen. Ook uit de literatuur zijn geen waarnemingen uit de directe nabijheid bekend.

Ongewervelden

Er zijn geen beschermde ongewervelde soorten aangetroffen zoals dagvlinders, libellen. Gezien het intensieve grondgebruik is niet te verwachten dat deze soorten hier een geschikt leef- of functiegebied hebben. SchrALE en bloemrijke vegetatie ontbreken en de waterlopen zijn zo eutroof dat ze ongeschikt zijn als leefgebied of als voortplantingsgebied.

4 Toetsing Flora- en faunawet

Op basis van de brongegevens, veldwaarnemingen en ecologische beoordeling van de planlocatie is getoetst of de ingrepen op de planlocatie zullen leiden tot negatieve effecten op beschermde soorten. Ook is beoordeeld of er nog aanvullend ecologisch onderzoek gewenst is op deze locatie.

Flora

Er kan worden uitgesloten dat op de planlocatie sprake is van negatieve effecten op beschermde flora. Ze komen er niet voor en de milieucondities zijn ongeschikt.

Fauna

Zoogdieren

Er zullen geen negatieve effecten optreden op leefgebieden of functiegebieden van beschermde zoogdieren. De waargenomen dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) vliegt langs de planlocatie in bomenrijen en bosgebieden buiten het plangebied. Het terrein wordt marginaal gebruikt als foerageergebied en de voorgenomen activiteiten hebben geen negatief effect op de gunstige staat van instandhouding van deze soort. Dat geldt ook voor de andere vleermuissoorten die hier niet zijn aangetroffen maar potentieel zouden kunnen voorkomen. Theoretisch zouden er in het geïsoleerd rijtje (jonge) knotwilgen vleermuizen kunnen voorkomen. Er zijn geen sporen aangetroffen en bovendien blijven ze gespaard.

Vogels

Er zijn geen negatieve effecten te verwachten op vogelsoorten. De knotwilgen zijn nog vrij jong en de beperkte holtes bevatten geen nesten of sporen. Omdat de knotwilgen behouden blijven treedt er geen negatief effect op.

Reptielen, amfibieën en vissen

Hiervoor zijn geen negatieve effecten te verwachten vanwege het ontbreken van deze soorten. Geschikt leef- of functiegebied ontbreekt of is van slechte kwaliteit. De potentiële voortplantingslocatie (kwelsloot) voor bruine kikker (*Rana temporaria*) en gewone pad (*Bufo bufo*) blijven gespaard.

Overige soorten

Omdat geschikte leef- of functiegebieden voor ongewervelden ontbreken is er geen sprake van een negatief effect op de overige soorten.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusies

Er is geen effect van de voorgenomen activiteiten op de beschermde natuurmonumenten (Schoolsteeg) en Natura2000 gebieden (Groot zandbrink). Deze gebieden liggen op grote afstand en er is geen ecologische relatie met de planlocatie.

Uit de toetsing blijkt dat de planontwikkeling geen negatieve effecten zal hebben op beschermde soorten van de flora- en faunawet. Deze soorten zijn niet aangetroffen of het is onwaarschijnlijk dat ze op de planlocaties voorkomen omdat er geen geschikt habitat of functiegebied aanwezig is. De enige beschermde soort die wel is aangetroffen is de dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). Deze foerageert vrijwel geheel buiten het plangebied langs lanen en bosranden. Het plangebied vormt voor deze soort geen essentieel onderdeel van het leef- of foerageergebied.

Niet uitgesloten kan worden dat de paar knotwilgen als broedplek kunnen dienen voor een enkele algemene zangvogel, hoewel in geen enkele wilg nesten werden aangetroffen. Omdat de knotwilgen blijven staan zal er geen negatief effect optreden. In de toekomst zouden deze knotwilgen van betekenis kunnen zijn als broedplek voor de steenuil.

De kwelsloot is mogelijk van betekenis voor de bruine kikker of gewone pad. Omdat deze sloot wordt gespaard is geen negatief effect te verwachten op een eventuele voortplantingsplek.

Er is geen reden om aanvullend ecologisch onderzoek uit te voeren op of nabij de planlocatie.

Vanwege bovenstaande is er dus geen noodzaak om over te gaan tot een ontheffingsaanvraag Flora en faunawet.

5.2 Aanbevelingen

Aanbevolen wordt om de sloot te herprofilen en te voorzien van een natuurvriendelijke oever. Bij aansluiting op de Heiligenbergerbeek kan deze kwelsloot een grotere ecologische betekenis krijgen.

Het verdient aanbeveling om voorafgaand aan de werkzaamheden, buiten het broedseizoen (15 maart tot 15 juli), tijdig te starten met opruimwerkzaamheden van struiken, bomen, ruigten etcetera om te voorkomen dat vogels toch gaan nestelen op de bouwlocatie. Wanneer dit niet mogelijk is, zal er tijdens het broedseizoen ecologische begeleiding van het project noodzakelijk zijn.

6 Bronnen

Anonymus. 2005. Provinciale milieukartering Provincie Utrecht, Utrecht.

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Creemers, C.M. & J.C.W. van Creemers, C.M. & J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Jong, Th. de, Fortuin, R. & C. Knotters, S.D. van Dijk & J.M. van Gooswilligen, 2010. Het stroomgebied van de Heiligenbergerbeek, Inventarisatie en beheer. Bureau Viridis, Culemborg.

Hakkens, J. et al., 2011. Natuurtoets EVZ Heiligenbergerbeek en omvormingsclusters. RPS, Leerdam.

Hoorn, M.W. van den, 2012. Ecologische quickscan Maanweg 31, Leusden. In het kader van de natuurwetgeving. Rapport RA12213-01, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

Jong de, Th. e.a, *Het stroomgebied van de Heiligenbergerbeek, inventarisatie en beheer*, Bureau Viridis, Culemborg 2010.

Ministerie van EL&I, 2010. Buiten aan het Werk. Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren! Brochure.

Geraadpleegde internetpagina's:

www.vleermuis.net

www.ravon.nl

www.vlindernet.nl

www.libellennet.nl

www.zoogdieratlas.nl

www.vleermuisprotocol.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.waarneming.nl

<http://www.drloket.nl/onderwerpen/vergunning-en-ontheffing/dossiers/dossier/flora-en-faunawet-ruimtelijke-ingrepen>

7 bijlagen

Bijlage I

Tabellen soorten Flora- en faunawet

In onderstaande tabellen staan alle beschermde soorten van de Flora- en faunawet (Ffwet). De tabellen zijn aan de ene kant aan de orde bij ontheffingverlening voor artikel 75 en aan de andere kant bij vrijstellingen in het kader van het *Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen* (AMvB artikel 75).

Vogelsoorten zijn in deze tabellen niet apart opgenomen, omdat het een erg lange lijst is. Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd (behalve exoten). In de toelichting bij de tabellen staat aangegeven welk regime toepasselijk is voor vogelsoorten.

Tabel 1. Algemene soorten

Toelichting tabel 1

-Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor artikel 8 t/m 12 van de Ffwet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd worden.

-Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 1 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zgn. lichte toets).

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Soortengroep	Bescherming
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	zoogdieren	Bijlage 1
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	zoogdieren	Bijlage 1
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	zoogdieren	Bijlage 1
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	zoogdieren	Bijlage 1
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	zoogdieren	Bijlage 1
Egel	<i>Erinaceus europeus</i>	zoogdieren	Bijlage 1
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	zoogdieren	Bijlage 1
Haas	<i>Lepus europeus</i>	zoogdieren	Bijlage 1
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	zoogdieren	Bijlage 1
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	zoogdieren	Bijlage 1
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	zoogdieren	Bijlage 1
Mol	<i>Talpa europea</i>	zoogdieren	Bijlage 1
Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>	zoogdieren	Bijlage 1
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	zoogdieren	Bijlage 1
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>	zoogdieren	Bijlage 1
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	zoogdieren	Bijlage 1
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	zoogdieren	Bijlage 1
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	zoogdieren	Bijlage 1
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	zoogdieren	Bijlage 1
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>	zoogdieren	Bijlage 1
Aardaker	<i>Lathyrus tuberosus</i>	vaatplanten	Bijlage 1
Akkerklokje	<i>Campanula rapunculoides</i>	vaatplanten	Bijlage 1
Brede wespenorchis	<i>Epipactis helleborine</i>	vaatplanten	Bijlage 1
Breed klokje	<i>Campanula latifolia</i>	vaatplanten	Bijlage 1
Dotterbloem	<i>Caltha palustris</i>	vaatplanten	Bijlage 1
Gewone vogelmelk	<i>Ornithogalum umbellatum</i>	vaatplanten	Bijlage 1
Grasklokje	<i>Campanula rotundifolia</i>	vaatplanten	Bijlage 1
Grote kaardebol	<i>Dipsacus fullonum</i>	vaatplanten	Bijlage 1
Kleine maagdenpalm	<i>Vinca minor</i>	vaatplanten	Bijlage 1
Knikkende vogelmelk	<i>Ornithogalum nutans</i>	vaatplanten	Bijlage 1
Koningsvaren	<i>Osmunda regalis</i>	vaatplanten	Bijlage 1
Slanke sleutelbloem	<i>Primula elatior</i>	vaatplanten	Bijlage 1
Zwanebloem	<i>Butomus umbellatus</i>	vaatplanten	Bijlage 1

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Soortengroep	Bescherming
Bruine kikker	Rana temporaria	Amfibieën	Bijlage 1
Gewone pad	Bufo bufo	Amfibieën	Bijlage 1
Bastaardkikker	Rana esculenta	Amfibieën	Bijlage 1
Kleine watersalamander	Lissotriton vulgaris (OUDE NAAM:	Amfibieën	Bijlage 1
Meerkikker	Rana ridibunda	Amfibieën	Bijlage 1
Behaarde rode bosmier	Formica rufa	Mieren	Bijlage 1
Kale rode bosmier	Formica polyctena	Mieren	Bijlage 1
Stronkmier	Formica truncorum	Mieren	Bijlage 1
Zwartrugbosmier	Formica pratensis	Mieren	Bijlage 1
Wijngaardslak	Helix pomatia	Slakken	Bijlage 1

Tabel 2 Overige soorten (excl. zeevissen)

Toelichting tabel 2

-Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor artikel 8 t/m 12 van de Ffwet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.

--Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten (zie toelichting tabel 3)

soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Landzoogdieren	Damhert	Dama dama
Landzoogdieren	Edelhert	Cervus elaphus
Landzoogdieren	Eekhoorn	Sciurus vulgaris
Landzoogdieren	Grote bosmuis	Apodemus flavicollis
Landzoogdieren	Steenmarter	Martes foina
Landzoogdieren	Wild zwijn	Sus scrofa
Reptielen	Levendbarende hagedis	Zootoca vivipara
Amfibieën	Alpenwatersalamander	Mesotriton alpestris
Zoetwatervissen	Beekdonderpad	Cottus rhenanus
Zoetwatervissen	Kleine modderkruiper	Cobitis taenia
Zoetwatervissen	Rivierdonderpad	Cottus perifretum
Dagvlinders	Moerasparelmoervlinder	Euphydryas aurinia ssp. aurinia
Dagvlinders	Vals heideblauwtje	Plebeius idas ssp. idas
Kevers	Vliegend hert	Lucanus cervus
Kreeften	Rivierkreeft	Astacus astacus
Vaatplanten	Aangebrande orchis	Neotinea ustulata
Vaatplanten	Aapjesorchis	Orchis simia
Vaatplanten	Beenbreek	Narthecium ossifragum
Vaatplanten	Bergklokje	Campanula rhomboidalis
Vaatplanten	Bergnachtorchis	Platanthera montana
Vaatplanten	Bijenorchis	Ophrys apifera
Vaatplanten	Blaasvaren	Cystopteris fragilis
Vaatplanten	Blauwe zeedistel	Eryngium maritimum
Vaatplanten	Bleek bosvogeltje	Cephalanthera damasonium
Vaatplanten	Bokkenorchis	Himantoglossum hircinum
Vaatplanten	Bosorchis	Dactylorhiza fuchsii
Vaatplanten	Brede orchis	Dactylorhiza majalis ssp. majalis
Vaatplanten	Bruinrode wespenorchis	Epipactis atrorubens
Vaatplanten	Daslook	Allium ursinum
Vaatplanten	Dennenorchis	Goodyera repens

Vaatplanten	Duitse gentiaan	Gentianella germanica
Vaatplanten	Franjementiaan	Gentianella ciliata
Vaatplanten	Geelgroene wespenorchis	Epipactis muelleri
Vaatplanten	Gele helmbloem	Pseudofumaria lutea
Vaatplanten	Gevlekte orchis	Dactylorhiza maculata [s.s.]
Vaatplanten	Groene nachtorchis	Coeloglossum viride
Vaatplanten	Groensteel	Asplenium viride
Vaatplanten	Grote keverorchis	Neottia ovata
Vaatplanten	Grote muggenorchis	Gymnadenia conopsea
Vaatplanten	Gulden sleutelbloem	Primula veris
Vaatplanten	Harlekijn	Anacamptis morio
Vaatplanten	Herfstschroeforchis	Spiranthes spiralis
Vaatplanten	Herfsttijloos	Colchicum autumnale
Vaatplanten	Hondskruid	Anacamptis pyramidalis
Vaatplanten	Honingorchis	Herminium monorchis
Vaatplanten	Jeneverbes	Juniperus communis
Vaatplanten	Klein glaskruid	Parietaria judaica
Vaatplanten	Kleine keverorchis	Neottia cordata
Vaatplanten	Kleine zonnedaauw	Drosera intermedia
Vaatplanten	Klokjesgentiaan	Gentiana pneumonanthe
Vaatplanten	Kluwenklokje	Campanula glomerata
Vaatplanten	Koraalwortel	Corallorhiza trifida
Vaatplanten	Kruisbladgentiaan	Gentiana cruciata
Vaatplanten	Lange ereprijs	Veronica longifolia
Vaatplanten	Lange zonnedaauw	Drosera longifolia
Vaatplanten	Mannetjesorchis	Orchis mascula
Vaatplanten	Maretak	Viscum album
Vaatplanten	Moeraswespenorchis	Epipactis palustris
Vaatplanten	Muurbloem	Erysimum cheiri
Vaatplanten	Parnassia	Parnassia palustris
Vaatplanten	Pijlscheefkelk	Arabis hirsuta ssp. sagittata
Vaatplanten	Poppenorchis	Orchis anthropophora
Vaatplanten	Prachtklokje	Campanula persicifolia
Vaatplanten	Purperorchis	Orchis purpurea
Vaatplanten	Rapunzelklokje	Campanula rapunculus
Vaatplanten	Rechte driehoeksvaren	Gymnocarpium robertianum
Vaatplanten	Rietorchis	Dactylorhiza majalis ssp. praetermissa
Vaatplanten	Ronde zonnedaauw	Drosera rotundifolia
Vaatplanten	Rood bosvogeltje	Cephalanthera rubra
Vaatplanten	Ruig klokje	Campanula trachelium
Vaatplanten	Schubvaren	Ceterach officinarum
Vaatplanten	Slanke gentiaan	Gentianella amarella
Vaatplanten	Soldaatje	Orchis militaris
Vaatplanten	Spaanse ruiter	Cirsium dissectum
Vaatplanten	Spindotterbloem	Caltha palustris ssp. araneosa
Vaatplanten	Steenanjer	Dianthus deltoides
Vaatplanten	Steenbreekvaren	Asplenium trichomanes
Vaatplanten	Stengelloze sleutelbloem	Primula vulgaris
Vaatplanten	Stengelomvattend havikskruid	Hieracium amplexicaule
Vaatplanten	Stijf hardgras	Catapodium rigidum
Vaatplanten	Tongvaren	Asplenium scolopendrium
Vaatplanten	Valkruid	Arnica montana
Vaatplanten	Veenmosorchis	Hammarbya paludosa
Vaatplanten	Veldgentiaan	Gentianella campestris
Vaatplanten	Veldsalie	Salvia pratensis
Vaatplanten	Vleeskleurige orchis	Dactylorhiza incarnata
Vaatplanten	Vliegenorchis	Ophrys insectifera
Vaatplanten	Vogelnestje	Neottia nidus-avis
Vaatplanten	Voorjaarsadonis	Adonis vernalis
Vaatplanten	Wantsenorchis	Anacamptis coriophora
Vaatplanten	Waterdrieblad	Menyanthes trifoliata

Vaatplanten	Weideklokje	Campanula patula
Vaatplanten	Welriekende nachtorchis	Platanthera bifolia
Vaatplanten	Wilde gagel	Myrica gale
Vaatplanten	Wilde kievitsbloem	Fritillaria meleagris
Vaatplanten	Wilde marjolein	Origanum vulgare
Vaatplanten	Wit bosvogeltje	Cephalanthera longifolia
Vaatplanten	Witte muggenorchis	Pseudorchis albida
Vaatplanten	Zinkviooltje	Viola lutea ssp. calaminaria
Vaatplanten	Zomeradonis	Adonis aestivalis
Vaatplanten	Zomerklokje	Leucojum aestivum
Vaatplanten	Zwartsteel	Asplenium adiantum-nigrum

Tabel 3 soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB

Toelichting tabel 3

-Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 voor artikel 8 t/m 12 van de Ffwet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik geldt geen vrijstelling voor artikel 10 van de Ffwet. Ook niet op basis van een gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.

-Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Hiervoor is een ontheffing nodig.

-Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik en voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling is het niet mogelijk voor artikel 10 voor de soorten in tabel 3 een ontheffing te krijgen.

-Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 3 een ontheffing nodig.

-Een ontheffingaanvraag voor de soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zgn. uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn).

-De uitgebreide toets voor ontheffingverlening geldt ook voor alle vogelsoorten.

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Bescherming
Landzoogdieren	Boommarter	Martes martes	Tabel 3 bijlage I AMvB
Landzoogdieren	Das	Meles meles	Tabel 3 bijlage I AMvB
Landzoogdieren	Eikelmuis	Eliomys quercinus	Tabel 3 bijlage I AMvB
Landzoogdieren	Veldspitsmuis	Crocidura leucodon	Tabel 3 bijlage I AMvB
Landzoogdieren	Waterspitsmuis	Neomys fodiens	Tabel 3 bijlage I AMvB
vleermuizen	Watervleermuis	Myotis daubentonii	Tabel 3 bijlage I AMvB
Reptielen	Adder	Vipera berus ssp. berus	Tabel 3 bijlage I AMvB
Reptielen	Ringslang	Natrix natrix	Tabel 3 bijlage I AMvB
Amfibieën	Heikikker	Rana arvalis	Tabel 3 bijlage I AMvB
Amfibieën	Vinpootsalamander	Lissotriton helveticus	Tabel 3 bijlage I AMvB
Vissen	Beekprik	Lampetra planeri	Tabel 3 bijlage I AMvB
Vissen	Bittervoorn	Rhodeus amarus	Tabel 3 bijlage I AMvB
Vissen	Gestippelde alver	Alburnoides bipunctatus	Tabel 3 bijlage I AMvB
Vissen	Grote modderkruiper	Misgurnus fossilis	Tabel 3 bijlage I AMvB
Vissen	Rivierprik	Lampetra fluviatilis	Tabel 3 bijlage I AMvB
Dagvlinders	Bruin dikkopje	Erynnis tages	Tabel 3 bijlage I AMvB
Dagvlinders	Dwergblauwtje	Cupido minimus	Tabel 3 bijlage I AMvB
Dagvlinders	Dwergdikkopje	Thymelicus acteon	Tabel 3 bijlage I AMvB
Dagvlinders	Groot geaderd witje	Aporia crataegi	Tabel 3 bijlage I AMvB
Dagvlinders	Grote ijsvogelvlinder	Limenitis populi	Tabel 3 bijlage I AMvB
Dagvlinders	Heideblauwtje	Plebeius argus	Tabel 3 bijlage I AMvB
Dagvlinders	Iepenpage	Satyrion w-album	Tabel 3 bijlage I AMvB
Dagvlinders	Kalkgraslanddikkopje	Spialia sertorius	Tabel 3 bijlage I AMvB
Dagvlinders	Keizersmantel	Argynnis paphia	Tabel 3 bijlage I AMvB
Dagvlinders	Klaverblauwtje	Polyommatus semiargus	Tabel 3 bijlage I AMvB
Dagvlinders	Purperstreepparelmoervlinder	Brenthis ino	Tabel 3 bijlage I AMvB
Dagvlinders	Rode vuurvlinder	Lycaena hippothoe	Tabel 3 bijlage I AMvB
Dagvlinders	Rouwmantel	Nymphalis antiopa	Tabel 3 bijlage I AMvB
Dagvlinders	Tweekleurig hooibeestje	Coenonympha arcania	Tabel 3 bijlage I AMvB

Dagvlinders	Veenbesparelmoervlinder	Boloria aquilonaris	Tabel 3 bijlage I AMvB
Dagvlinders	Veenhooibeestje	Coenonympha tullia	Tabel 3 bijlage I AMvB
Dagvlinders	Veldparelmoervlinder	Melitaea cinxia	Tabel 3 bijlage I AMvB
Dagvlinders	Woudparelmoervlinder	Melitaea diamina	Tabel 3 bijlage I AMvB
Dagvlinders	Zilvervlek	Boloria euphrosyne	Tabel 3 bijlage I AMvB
Libellen	Gaffellibel	Ophiogomphus cecilia	Tabel 3 bijlage I AMvB
Vaatplanten	Groot zee gras	Zostera marina	Tabel 3 bijlage I AMvB
Landzoogdieren	Bever	Castor fiber	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Landzoogdieren	Hamster	Cricetus cricetus	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Landzoogdieren	Hazelmuis	Muscardinus avellanarius	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Landzoogdieren	Lynx	Lynx lynx	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Landzoogdieren	Otter	Lutra lutra	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Landzoogdieren	Wilde kat	Felis silvestris	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Amfibieën	Boomkikker	Hyla arborea	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Amfibieën	Geelbuikvuurpad	Bombina variegata	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Reptielen	Gladde slang	Coronella austriaca	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Reptielen	Hazelworm	Anguis fragilis	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Amfibieën	Kamsalamander	Triturus cristatus	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Amfibieën	Knoflookpad	Pelobates fuscus	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Reptielen	Muurhagedis	Podarcis muralis	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Amfibieën	Poelkikker	Rana lessonae	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Amfibieën	Rugstreeppad	Bufo calamita	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Amfibieën	Vroedmeesterpad	Alytes obstetricans	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Amfibieën	Vuursalamander	Salamandra salamandra	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Reptielen	Zandhagedis	Lacerta agilis	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Vissen	Elrits	Phoxinus phoxinus	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Vissen	Steur	Acipenser sturio	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Vissen	Houting	Coregonus oxyrinchus	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Vleermuizen	Bechsteins vleermuis	Myotis bechsteinii	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Vleermuizen	Bosvleermuis	Nyctalus leisleri	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Vleermuizen	Brandts vleermuis	Myotis brandtii	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Vleermuizen	Franjestaart	Myotis nattereri	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Vleermuizen	Gewone baardvleermuis	Myotis mystacinus	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Vleermuizen	Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Vleermuizen	Grijze grootoorvleermuis	Plecotus austriacus	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Vleermuizen	Grote hoefijzerneus	Rhinolophus ferrumequinum	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Vleermuizen	Grote rosse vleermuis	Nyctalus lasiopterus	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Vleermuizen	Ingekorven vleermuis	Myotis emarginatus	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Vleermuizen	Kleine dwergvleermuis	Pipistrellus pygmaeus	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Vleermuizen	Kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Vleermuizen	Laatvlieger	Eptesicus serotinus	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Vleermuizen	Meervleermuis	Myotis dasycneme	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Vleermuizen	Mopsvleermuis	Barbastella barbastellus	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Vleermuizen	Noordse vleermuis	Eptesicus nilsoni	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Vleermuizen	Noordse woelmuis	Microtus oeconomus ssp. arenicola	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Vleermuizen	Rosse vleermuis	Nyctalus noctula	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Vleermuizen	Ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Vleermuizen	Tweekleurige vleermuis	Vespertilio murinus	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Vleermuizen	Vale vleermuis	Myotis myotis	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Dagvlinders	Apollovlinder	Parnassius apollo	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Dagvlinders	Boszandoog	Lopinga achine	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Dagvlinders	Donker pimperlblauwtje	Maculinea nausithous	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Dagvlinders	Grote vuurvlinder	Lycaena dispar	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Dagvlinders	Pimperlblauwtje	Maculinea teleius	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Nachtvlinders	Teunisbloempijlstaart	Proserpinus proserpina	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Dagvlinders	Tijmblauwtje	Maculinea arion	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Dagvlinders	Zilverstreephooibeestje	Coenonympha hero	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Libellen	Bronslibel	Oxygastra curtisii	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Libellen	Gevlekte witsnuitlibel	Leucorrhinia pectoralis	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn

Libellen	Groene glazenmaker	Aeshna viridis	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Libellen	Noordse winterjuffer	Sympecma annulata	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Libellen	Oostelijke witsnuitlibel	Leucorrhinia albifrons	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Libellen	Rivierrombout	Gomphus flavipes	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Libellen	Sierlijke witsnuitlibel	Leucorrhinia caudalis	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Kevers	Brede geelrandwaterroofkever	Dytiscus latissimus	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Kevers	Gestreepte waterroofkever	Graphoderus bilineatus	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Kevers	Heldenbok	Cerambyx cerdo	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Kevers	Juchtleerkever	Osmoderma eremita	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Kevers	Vermiljoenkever	Cucujus cinnaberinus	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Weekdieren	Bataafse stroommossel	Unio crassus	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Weekdieren	Platte schijfhoren	Anisus vorticulus	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Vaatplanten	Drijvende waterweegbree	Luronium natans	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Vaatplanten	Groenknolorchis	Liparis loeselii	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Vaatplanten	Kruipend moerasscherm	Apium repens	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn
Vaatplanten	Zomerschroeforchis	Spiranthes aestivalis	Tabel 3 bijlage IV Habitatrichtlijn

Bijlage II Jaarrond beschermde vogels

Het Ministerie van LNV (nu: EL&I) heeft in augustus 2009 de lijst met vogelsoorten waarvan de nesten het hele jaar door beschermd zijn aangepast. Met ingang van 26 augustus 2009 geldt een jaarronde bescherming van nestplaatsen van:

- Boomvalk (*Falco subbuteo*)
- Buizerd (*Buteo buteo*)
- Gierzwaluw (*Apus apus*)
- Grote gele kwikstaart (*Motacilla cinerea*)
- Havik (*Accipiter gentilis*)
- Huismus (*Passer domesticus*)
- Kerkuil (*Tyto alba*)
- Oehoe (*Bubo bubo*)
- Ooievaar (*Ciconia ciconia*)
- Ransuil (*Asio otus*)
- Roek (*Corvus frugilegus*)
- Slechtvalk (*Falco peregrinus*)
- Sperwer (*Accipiter nisus*)
- Steenuil (*Athene noctua*)
- Wespandief (*Pernis apivorus*)
- Zwarte wouw (*Milvus migrans*).